

*Domov důchodců Ústí nad Orlicí
Cihlářská 761, 562 01 Ústí nad Orlicí*

MĚSÍČNÍK

**DOMOVA DŮCHODCŮ
Ústí nad Orlicí**



7., 8. číslo/ Léto 2023

Po přečtení, prosím, předejte dalšímu obyvateli!

Milé čtenářky, milí čtenáři,

Půl roku je za námi a máme tu letní měsíce – červenec a srpen. Oba letní měsíce dnes vnímáme především jako měsíce odpočinku. Děti mají prázdniny, dospělí s nimi jezdí na dovolené a společně užívají volného času. V tom společně tráveném čase je však snad jediná spojitost s červencem tak, jak jej trávily generace před námi.

Červenec je měsíc lesních plodů a vyhrátých luk. Rostliny dozrávají a dávají plody, tráva schne a obilí žloutne, vůně dozrávání je ve vzduchu.

Srpen je měsíc končících prázdnin a zralého obilí. V lese kvete vřes, kromě malin a borůvek dozrávají ostružiny. Odlétá rorýs, kukačka, žluva, čápi.



V tomto dvojčísle si blíže připomeneme královskou hru – šachy, zjistíme, jak dlouho jezdí děti na tábor, a nezapomeneme se ohlédnout za měsícem červnem.

Krásné letní dny Vám přeji

Eva Plívová, Dana Matoušková – Vaše sociální pracovnice

Informace z Domova

23. 5. 2023 byla obdržena písemná anonymní stížnost k rukám paní ředitelky. Z důvodu neznámé adresy doručení reakce na podanou stížnost, uvádíme vyjádření paní ředitelky v tomto Měsíčníku.

Odpověď na anonymní stížnost přijatou dne 23. 5. 2023

Vážení, odpovídám na anonymní stížnost zaslou na moji adresu dne 23.5 2023.

V úvodu stížnosti uvádíte, že jste nechtěně vyslechli rozhovor dvou pečovatelek, cituji:

„To zbylo zase žrádla, nemusíme o víkendu vařit.“

K tomuto vyjádření sděluji, že se jedná o naprosto nepřijatelnou a neprofesionální komunikaci pečovatelek.

Chápu vaše pochybnosti o tom, zda je o vaši maminku dobře postaráno a chci vás ujistit, že podávání stravy klientům věnujeme velkou pozornost. Pravidelně provádíme kontroly, máme zpětnou vazbu od klientů ze stravovací komise, kde se projednávají zápisy z knih námětů, podnětů a připomínek ke stravě, z dotazníkového šetření spokojenosti. Právě přání některých klientů jsme vyhověli, a pokud požadují např. méně knedlíků nebo menší porci jídla, které nemají rádi, tak jejich požadavku vyhovíme. Stejně tak vyhovíme klientům, kteří si

chtějí přidat. Pokud jste v některém zařízení viděli uzavřené boxy se stravou, jak zmiňujete ve stížnosti, jedná se o tabletový systém podávání stravy a ten my nemáme. Každý ze systému má své výhody i nevýhody, ale to by bylo spíše na osobní jednání. Může se stát, že porce jídla zbývá i z jiného důvodu, jako např. náhlá změna zdravotního stavu, nečekaná hospitalizace, nebo neodhlášená strava klienta, který odešel na dovolenou. Personál má přísně zakázáno odnášet si stravu z pracoviště domů a zde opět vedení domova provádí namátkové kontroly.

Na váš cílený dotaz k hygienické vyhlášce, která hovoří o úpravě nehtů, sděluji, že platí i pro zařízení, která poskytují sociální služby. Cituji: „Úprava nehtů nesmí bránit poskytování péče v plném rozsahu, přirozené nehty musí být krátké, upravené a čisté.“ Zaměstnanci jsou s tímto nařízením seznámeni. Děkuji vám za upozornění, více se na tuto problematiku zaměříme.

Co se týká pracovního oděvu personálu, nepodceňujeme vzhled a estetiku a dbáme na to, aby oděv byl především pohodlný a dobře udržovatelný. Personál má možnost volit si mezi tričkem a halenou, kalhotami a šaty. Stejnokroj a uniformita se

v sociálních službách postupně dostává do pozadí, nejsme zdravotnické zařízení a klient se zde má cítit jako doma.

K identifikaci zaměstnance slouží jmenovka na pracovním oděvu a nástěnky na chodbách, kde jsou fotografie se jménem a pracovní pozicí zaměstnance. V současné době mají pečovatelky rozdělené klienty a tedy konkrétní zodpovědnost za provedenou péči.

Ujišťuji vás, že máme zájem, aby poskytovaná péče byla kvalitní, proto jsme vděční za každou zpětnou vazbu od klientů i od rodinných příslušníků a v žádném případě nechceme, aby jednotlivci kazili dobré jméno celého domova. Pracuje u nás cca 50 pečovatelek/pečovatelů a jsem si vědoma toho, že všichni nepracují a nekomunikují 100%.

Budu moc ráda, pokud najdete odvahu a přijdete osobně, ujišťuji vás, že se nemusíte obávat, že by se to projevilo na péči o vaši maminku.

Mým zájmem je chválit a ocenit kvalitní zaměstnance, kteří odvádí svoji práci profesionálně a kárat zaměstnance, kteří práci neprovádí odpovědně. Pokud napomenutí nestačí, jsme připraveni se s nimi rozloučit.

V Ústí nad Orlicí 1. 6.2023

Mgr. Miluše Kopecká, ředitelka

Co nás čeká v létě

Vážení obyvatelé, v letních měsících si naši zaměstnanci čerpají zasloužené dovolené. Z toho důvodu se nebudou konat žádné pravidelné aktivity, na které jste zvyklí včetně těch, které nabízejí naše rehabilitační pracovnice. Rádi bychom však s Vámi trávili co nejvíce času venku a využívali tak krásy parku nebo posezení u pergoly. Rádi bychom s Vámi zašli na pivčo k tenisovým kurtům. O zábavu jistě nebude nouze i bez pravidelných aktivit a léto si společně zaručeně užijeme. Děkujeme za pochopení.

**Ve dnech 3. 7. – 7. 7. nebude jezdit Senior doprava
(autíčko ČČK)**

**V době od 7. 8. do 25. 8. má MUDr. Langová
DOVOLENOU**

Pranostiky na léto

Červencové pranostiky

- Když dne ubývá, horka přibývá.
- Červenec horký, pěkné jsou vdolky.
- Červenec žne žita, višně k tomu vítá.
- V červenci déšť a slunečná pohoda – hojná bude v příštím roce úroda.
- Co červenec neuvaří - srpen nedopeče.
- Co červenec neupeče, to již srpnu neuteče.
- Co červenec neupeče, to již v září nedopeče.
- Slunce teče - déšť poteče.



Červenec je podle gregoriánského kalendáře sedmý měsíc v roce. Má 31 dní. Název červenec je původně malý červen, přípona zde vyjadřuje následnost, červenec následuje po červnu. Začíná zrát první ovoce červené barvy. Červenec označuje období, kdy už je všechno červené ovoce, které ještě jen začalo zrát v červnu, už zralé.

Pro naše předky červenec představoval vrchol léta, čas, kdy se schylovalo k závěrečné sklizni, a tak se většina doby trávila prací na poli, což se týkalo i dětí – ty měly prázdniny především proto, aby doma mohly pomáhat. Žně začínaly okolo poloviny

července, na svatou Markétu. Aby šlo kosení pěkně od ruky, celý den se zpívalo, lidé na poli i jedli a pili (nejčastěji buchty). Aby si naklonili vrtkavou přírodu, která v červenci přináší bouřky, kroupy, přívalové deště nebo naopak velké sucho, pořádali naši předkové na polních cestách hromadná procesí, jimiž si chtěli vyprosit vodu a ochranu úrody. Dalším významným červencovým aspektem byly pro naše předky poutě. Mnohem více než událost na určitém místě plná zábavy, jak si pout' dnes představujeme především my, pro ně byla cestou do svatého místa, cestou do sebe sama. U nás se nejvíce podnikaly poutě anenské, mariánské, matějské či svatováclavské. Pout' tedy představovala církevní slavnost spojenou se skutečnou poutí na nějaké poutní místo.

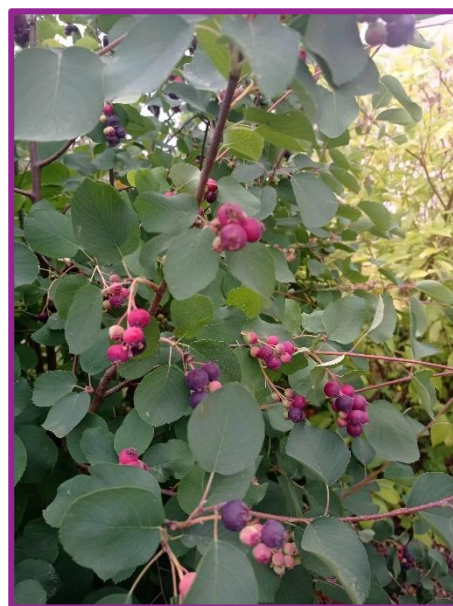
Srpnové pranostiky

- I když ze strnišť občas fučí, horko nás přece jen mučí.
- V srpnu když půlnoční vítr věje, bez deště slunéčko hřeje.
- Když je v srpnu ráno hodně rosy, mají z toho radost vosy.
- Rosí-li v srpnu silně tráva, pěkné povětrí se očekává.
- Moc hub srpnových - moc vánic sněhových.
- Jsou-li v srpnu hory kalný, budou v zimě mrazy valný.
- Do svatého Vavřince nechval pšenice.
- Přinese-li déšť svatá Helena, bývá otava dlouho zelená.

Srpen je podle gregoriánského kalendáře osmý měsíc v roce. Má 31 dní. Český název pochází pravděpodobně od zemědělského nástroje srp, užívaného při sklizni obilí.

Ačkoliv je srpen druhým prázdninovým měsícem, je obdobím poměrně náročným. I když zároveň krásným. Sklízíme plody dosavadního pěstitelského úsilí a vše se zpracovává a připravuje pomalu na podzim a zimu. Symbolem srpna jsou válce ze slámy, které plní sklizená pole.

Radost a počáteční nadšení ze sklizně může být po čase již trochu vyčerpávající. Několikrát to znásobme a zjistíme, jak se asi v srpnu cítili naši předkové. Protože právě v srpnu léto dosahuje svého vrcholu, dosahovaly vrcholu i mnohé pěstitelské práce. S tím samozřejmě souvisela spousta činností, které bylo nutné vykonat. A to i přes neustálé riziko hrozících bouřek a dešťů.



Na začátek srpna (10. 8.) připadá svátek svatého Vavřince, mučedníka, který zemřel upálením na roštu a je dnes patronem všech povolání, která jakkoliv souvisejí s ohněm. Symbolem svátku jsou jeřabiny, které lidé dříve zavěšovali do štítů chalup a věřili, že je ochrání před blesky a ohněm. Tato tradice pochází

z legendy, podle níž Vavřínovi spoluvěrci právě jeřabinami označovali své domy, aby vojáci nepoznali, ve kterém z nich je uvězněn. Díky této snaze poprvé unikl upálení, podruhé se to však již nepovedlo.

Na konec srpna připadaly také jedny z nejdůležitějších oslav celého roku. Říkalo se jim různě – obvazná, dožatá, dovazná – nejznámější je však termín dožínky. To byly slavnosti, jimiž lidé děkovali za úrodu, a oslavy byly završením celoroční dřiny,



jíž vděčili za zásobení na zimu a přečkání chladnější části roku. Pod názvem Lughnasad slavili dožínky již dávní Keltové a jejich oslavy začínaly kolem prvního srpna. Z prvního obilí semleli mouku, z té upekli chléb, jemuž keltský duchovní obřadně požehnal a každý z něho dostal

kousek. Slavilo se několik dní, součástí byly trhy a všeobecná zábava.

Představujeme Vám:

Úsek přímé péče

Úsek přímé péče za poslední rok zaznamenal několik zásadních změn. První z nich bylo zvolení do pozice zástupce vedoucí přímé péče, pana Ondřeje Ulricha. Ten k nám nastoupil v době Covidové pandemie jako dobrovolník, později působil jako brigádník, než se rozhodl u nás zůstat. Toto rozhodnutí mu přineslo naši důvěru k vedení týmů. Pracoval jako pečovatel na budově B a aby se seznámil i s budovou A, vede nyní kolektiv pracovníků na oddělení DZR.

Od počátku letošního roku se snažíme trvale posílit noční směny na II. oddělení, lépe rozvrhnout činnosti do celého pracovního dne a vyvážit tak povinnosti denních a nočních směn. Od března jsme nastavili rozdělení zodpovědnosti pracovníků za konkrétní pokoje při denní směně. Nyní pracujeme na tom, abyste z nástěnky i vy poznali, kdo o vás v daný den pečuje.

V květnu u nás v Domově probíhala úplně první praktická maturitní zkouška budoucích pečovatelek. Se střední zdravotnickou školou spolupracujeme již od počátku vzniku tohoto studijního oboru, kdy si děvčata (někdy i chlapci) u nás

plnili svoji úplně první praxi na oddělení. Tento rok ale museli své získané zkušenosti předvést před komisí. Fakt, že všechna 3 děvčata odmaturovala na výbornou, svědčí o skvělé přípravě ze strany našeho personálu.

Možná v současné době na oddělení zaznamenáváte nové tváře. Je to z důvodu doobsazování volných pracovních míst, jelikož nás postihl skutečný „Babyboom“. Za kolegyně jsme upřímně rádi a novou roli „maminek“ jim ze srdce přejeme. Nyní je před námi úkol zajistit dostatek brigádníků na blížící se léto a dobu dovolených, ale i s tím se popereme. Brigádníky volíme především z řad studentů sociální činnosti nebo zdravotnické školy. Všechny kroky mají jeden cíl, aby naše péče byla pro vás co nejpříjemnější.

Jsme rádi za všechny podněty, proto neváhejte se na nás kdykoliv s čímkoliv obrátit.

Za celý kolektiv přímé péče bych Vám chtěla popřát krásné léto



plné sluníčka, abychom mohli trávit co nejvíce času venku.

Bc. Romana Masopustová, DiS.

20. 7. Mezinárodní den šachu

Šach neboli šachy je velmi populární společenská hra. Jako jedna z mála deskových her jsou šachy celosvětově uznávány i jako sport. Pro velkou oblibu tohoto sportu byl proto pro jeho hráče a příznivce stanoven 20. červenec jako Mezinárodní den šachu.

Šachy nebo šach (z perského slova “šáh” znamenající “panovník”) jsou klasická desková hra pro dva hráče, jež představuje střetnutí dvou nepřátelských armád. Komu se podaří zneškodnit nepřátelského krále (dát mu mat), vítězí.

V soutěžní podobě jsou považována za odvětví sportu. Tato hra vznikla v 15. století v jižní Evropě úpravou perské hry šatrandž, následníka staré indické hry čaturanga.

Šachy se hrají na šachovnici, čtvercové desce rozdělené na 8×8 polí střídavě černých a bílých. Každý hráč má na počátku hry celkem šestnáct kamenů šesti druhů: krále, dámu, po dvou věžích, střelcích a jezdcích a osm pěšců. Hráči, označovaní jako „bílý“ a „černý“ podle barvy kamenů, kterými hrají, střídavě provádějí tahy, tedy přesuny kamenů po šachovnici. Cílem hry je mat, takové napadení soupeřova krále, které nelze odvrátit.

Šachy neobsahují prvek náhody, partii rozhodují schopnosti a znalosti hráčů.

Věda pro miliony lidí na světě

Šachy jsou jednou z nejpobulárnějších her světa, kterou hrají miliony lidí jak neformálně pro zábavu, tak i v soutěžní (sportovní) podobě. Je dokázáno, že hraní šachů zlepšuje naše myšlení. Důležitou složkou šachu je šachová teorie, která má dnes charakter vědy.

Šachové zápasy a turnaje se organizují již od počátků této hry. První oficiální mistr světa v šachu Wilhelm Steinitz svůj titul vybojoval v roce 1886. Nejlepší současný český šachista je David Navara.

Ve druhé polovině 20. století začaly být v šachu používány počítače. Zpočátku nedokonalé programy se postupně zlepšovaly a roku 1997 vyhrál speciální šachový počítač firmy IBM zápas proti mistru světa Garrimu Kasparovovi.

Počítače v roli sekundantů a rozsáhlé databáze partií a pozic umožnily také zlepšení přípravy šachistů. Značné popularitě se těší i hraní šachů po internetu.

Dětské tábory

Dětský tábor je akce pro děti a mládež, probíhající obvykle o letních prázdninách. Účastníci tábora neboli „*táborníci*“ se během *dětského tábora* obvykle účastní různých sportovních a kreativních činností. Místo, kde tábor probíhá, se také často nazývá *tábořiště*. Příkladem tábořiště je louka nebo mýtina v lese. Existují tábory, na kterých se účastníci věnují konkrétním zájmovým činnostem. Například tábory umělecké, hudební, počítačové nebo věnující se jízdě na koni. Rovněž existují tábory pro děti se zdravotními omezeními či s dietami. V dnešní době jsou táborové aktivity dostupné i dospělým lidem (tzv. tábory pro dospělé). Dětské tábory probíhají v mnoha státech světa.

Dětské tábory lze dělit podle několika hledisek. Existují tábory určené pouze pro uzavřenou skupinu dětí, pořádané např. skautským oddílem či jiným dětským oddílem, kde se děti celý rok schází. Opakem jsou veřejné tábory určené pro kohokoliv, kdo se na ně přihlásí.

Lidé, kteří jsou zodpovědní za děti a za průběh celého tábora se nazývají *vedoucí* nebo *animátoři*. Věk vedoucích je obvykle 18 až 25 let, protože se jedná o ideální brigádu pro středoškoláky a vysokoškoláky v období letních prázdnin. Platy vedoucích

bývají většinou na úrovni minimální mzdy nebo se jedná pouze o úhradu stravy a ubytování. Na některých táborech se však jedná o dobrovolnou činnost. Výhodou je však možnost získání drahocenných zkušeností s vedením lidí a posílení organizačních schopností. Z právního hlediska se v Česku může jednat o zotavovací akci, na které musejí být vedoucí řádně kvalifikovaní (např. zdravotník zotavovacích akcí).

Na většině veřejných táborů jsou jednotlivým vedoucím přidělovány menší skupinky dětí (někdy také oddíly či družinky), které se účastní většiny her a aktivit společně. Každý vedoucí se pak více věnuje svému oddílu. Na některých táborech mezi sebou skupinky soupeří (např. o umístění nebo o body).

Na většině dětských táborů netráví děti pouze den, ale také na nich přespávají. K ubytování nejčastěji slouží malé chatky či stany s podsadami. Existují i tzv. příměstské tábory, to znamená, že děti na noc odjíždí domů. Dětský tábor bývá často prvním místem, kde je dítě delší dobu bez svých rodičů. Stesk po domově je tak častým problémem, se kterým se vedoucí tábora musejí vypořádat.

Tábory lze dělit následujícím způsobem: podle pořadatele, typu ubytování (chatky, pevné budovy a podobné stavby), zaměření

(sportovní, herní), velikosti (počet dětí), možnosti integrace (bezbariérový přístup).

Historie

První dětské tábory pocházejí pravděpodobně ze Spojených států. V roce 1861 tam první založil Frederick W. Gun.

O další rozvoj se zasloužily dětské organizace, hlavně skautské. První skautský tábor se konal už v roce založení organizace 1907, v Čechách byl první u Lipnice nad Sázavou v Orlovských lesích v roce 1912.

Zásadní význam pro současnou podobu dětských táborů měly i pionýrské tábory. Byly zakládány ve všech státech socialistického bloku, v Sovětském svazu jich bylo na 40 tisíc. Nejznámější byl stále existující tábor Artěk, založený v roce 1925. Šlo spíše o táborové městečko, složené z celé řady jednotlivých táborů. Za dobu jeho existence jím prošel milion dětí, včetně mnoha z Československa, protože zdejší tábory byly mezinárodní.

Dětské tábory ve světě

Ve Spojených státech řídí letní tábory (anglicky *summer camp*) *Americká táborová asociace* (American Camp Association, ACA). Na základě přísných kategorií vydává akreditace, v současnosti asi 2400 táborů, ale asi třikrát tolik táborů je ale mimo tento systém. Tábory ACA navštěvuje ročně kolem 10

miliónů dětí. Tábory v USA jsou organizovány především dětskými organizacemi jako skaut, YMCA a YWCA.

YMCA je mládežnická organizace, křesťanské sdružení spojující především mladé lidi. Je to sdružení celosvětové, má nejvíce členů a nejstarší historii. Sdružuje téměř 60 milionu jedinců z více než 115 zemí. Základním principem YMCA je křesťanská víra a zásady, ale její nabídky činností může využívat každý mladý člověk jakékoli rasy, vyznání, sociální příslušnosti, pohlaví i všemožných schopností. Organizace vznikla již v roce 1844 v Londýně. Hlavní cílem byl a je rozvoj člověka a jeho pozitivních vlastností, duševních i fyzických schopností. Znakem YMCA je červený trojúhelník, symbol jednoty ducha, těla a duše. Sdružení provozuje charitu, pořádá kurzy, buduje sportoviště a stará se o smysluplnou náplň volného času mládeže. Součástí náplně je i humanitární práce. Hlavní centrum má organizace v Ženevě. YMCA se stala také průkopnicí mnoha sportů jako basketbal, volejbal, futsal a další.

YWCA (křesťanské sdružení mladých žen) je nadnárodní dobročinnou, sociální a vzdělávací organizací, která původně sdružovala křesťanské ženy. Dnes je občanským sdružením pro všechny bez rozdílu pohlaví, věku, národnosti nebo

náboženského vyznání, ovšem v řadě zemí zůstala silná křesťanská vyhraněnost hnutí zachována. YWCA sdružuje více než 25 milionů lidí ze 110 zemí celého světa. Její světová centrála sídlí ve švýcarské Ženevě, evropská YWCA má sídlo v Bruselu. V Kanadě jsou tábory nejpopulárnější v provincii Ontario. Zhruba dvě třetiny jsou v držení dětských organizací, třetina soukromá.

V Evropě jsou tábory populární v řadě zemí. V Rusku sice došlo po zániku Sovětského svazu k poklesu počtu táborů, ale dosud existuje i mnoho stálých táborů. Ve Francii navštěvuje tábory (francouzsky *colonie de vacances* nebo *centre de vacances*) pravidelně čtvrtina francouzských dětí.

Ve Finsku mají vedle táborů organizovaných skauty nebo sportovními kluby velký podíl tábory pořádané církvemi a jejich odnožemi. Ve Velké Británii naopak nejsou tábory tak časté, spíš se jedná o aktivity škol a zájmových organizací.

Tábory se pořádají i v některých dalších mimoevropských rozvinutých zemích. V Číně většinu táborů organizuje vzdělávací vládní středisko, ale také roste počet soukromých, otevřených pro děti z nejrůznějších vrstev a regionů. Zvláštností Indie je program *Youreka*, osmidenní vzdělávací program pro děti od 9 do 15 let, využívající přírodní scenérie Himálaje.

Červnový výlet obyvatel

Domova důchodců ÚO

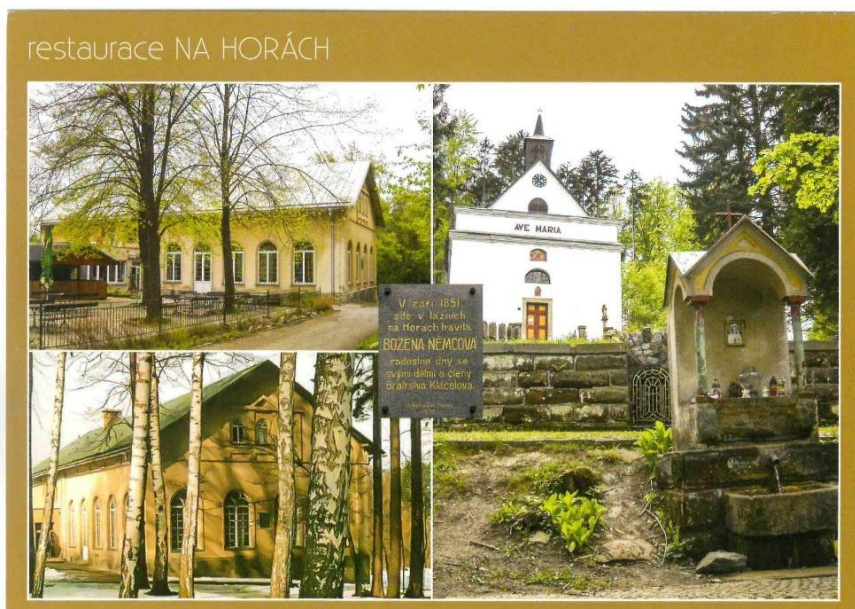
Každý rok organizuje Domov důchodců pro své obyvatele nějaký zajímavý výlet, podle možností v blízkém okolí. Každý rok se velice těšíme a letošní volba, která padla na Hory u České Třebové, byla vítaná. Těžko si někdo z členů rodiny nebo zdejších návštěvníků dovede představit přesun účastníků. Málokdo je samostatný, hodně nás je na vozíčkách a ještě větší počet se pohybuje s podporou chodítek. Většina potřebuje oporu už cestou k autobusu, který je připraven na silnici pod naším Domovem. Tím větší musí být doprovod. Účastní se zástupkyně paní ředitelky, sociální pracovnice z kanceláří, aktivizační pracovnice, rehabilitační a zdravotní sestry. Zapotřebí jsou muži, takže jede zástupce vedoucí pečovatelek, někdo z elektrikářů, zkušený pracovník z údržby – ten do jejich kombinovaného auta skládá a rovná vozíky. Všichni hoši pomáhají do autobusu vyvážet ty, kteří nemohou z vozíku sesednout. Objednává se šikmá plošina. Při umístování cestujících mají všichni plné ruce práce, do uliček se musí vejít složená chodítka. Doprovod tvoří i autíčko Červeného kříže, které má také šikmou plochu a tím možnost vyvézt do auta

potřebné vozíčkáře a ještě posadit někoho vedle řidičky. V minulosti se ukázalo, že můj široký těžký vozík není na přesun do autobusu vhodný a od té doby jezdím vedle řidiče pracovního auta, kam se sama přesunu. Počasí bylo příznivě teplé, oproti vedru v loňském roce. Jeli jsme hlavní silnicí na Českou Třebovou, brzy zabočili k Javorce a za chvíli stoupali do prudkého kopce k Horám. Tam jsme byli mezi prvními a čekali dlouho na autobus. Po jeho příjezdu jsme se dověděli, že si výletoval naší krásnou přírodou, jeli silnicí nad Ústím, kde je na střed města hezký pohled. Někdo z umělců je nazval „Betlémem“. Pokračovali serpentínami k Andrlovu Chlumu a tam, kde se říká „U loučení“, odbočili směrem k Řetové. Středu návsi vévodí dost velké sluneční hodiny, objednané u uměleckého kováře Františka Antonína Bečky. Autobus pokračoval přes Přívrat na Českou Třebovou, sjel částí kopce zvaném „Kohout“. Byla to pěkná projížďka naší milou domovinou. Brzy byli v České Třebové a následoval prudký výjezd na Hory.

Tam jsme se všichni sešli. Vzrostlé stromy poskytovaly příjemný chládek. Na zem jimi prosvítalo jasné sluníčko a společně vytvářely zajímavé obrazce. Byla jsem tam ve svém životě víckrát, tentokrát po dlouhé době dvaceti let. Překvapil

mě hlavně veliký vzrůst stromů, které úplně zakryly kdysi volnou louku se dvěma chatičkami. Dnes jsme si všimli při výjezdu značného množství nedokončených staveb, které pohltily kdysi volný prostor. Moje první návštěva těchto míst byla úžasná a ta vzpomínka mi nikdy nevymizela z paměti. Tehdy se jezdilo hlavně vlakem a maminka mě tam vzala jako sedmiletou holčičku na pouť. Zaujaly mě hlavně dvě boudy. V jedné štípali sekáčkem turecký med a cukrkandl, prodávali perníková srdce všech velikostí a jedno jsme koupily domů. Měli tam i mnoho dalších lákavých sladkostí. Tenkrát ale děti byly naučené nemít všechno, co kde vidí. Další stánek byl věnovaný množství vystavených svatých obrázků a nad nimi visely růžence všech barev jako korálky. Bylo to hodně lákavé. Maminka mi jistě na památku nechala vybrat nějaký obrázek, ale ten už si nepamatuji. Pokračovaly jsme dál ke kapličce Panny Marie Pomocné, tam se konala pout'ová bohoslužba 31. 5. a 7. 10. každého roku. Bylo tam tolik lidí, že jsme se dovnitř ani nedostaly. Vysoké stromy byly nad námi jak chrámová klenba. Kaplička byla malá, postavená na místě původní dřevěné. Vysvěcena byla již v roce 1839 a teprve o pět let později byla doplněna schodištěm. Byla stále navštěvovaná a současně i pramen, zvaný Pavlův, který vyvěral poblíž a byl

považován za léčivý. Toto místo sloužilo za výletní od 16. století. V roce 1770 zde postavilo město dřevěný hostinec, měl už tehdy velký sál pro taneční zábavy a doplněn byl malými dřevěnými pokojíky pro hosty, kde mohli ve vanách provozovat i vodoléčbu. Zde prožívala v roce 1851 svůj pobyt Božena Němcová se svými dětmi i služkou a využívala těchto ubytovacích možností. Přijelo s ní i více přátel, známý filosof, českotřebovský rodák, František Matouš Klácel, který si B.



Němcové velice vážil, ale ona dávala přednost jiným členům jeho družiny. Během let dřevěné budovy shořely.

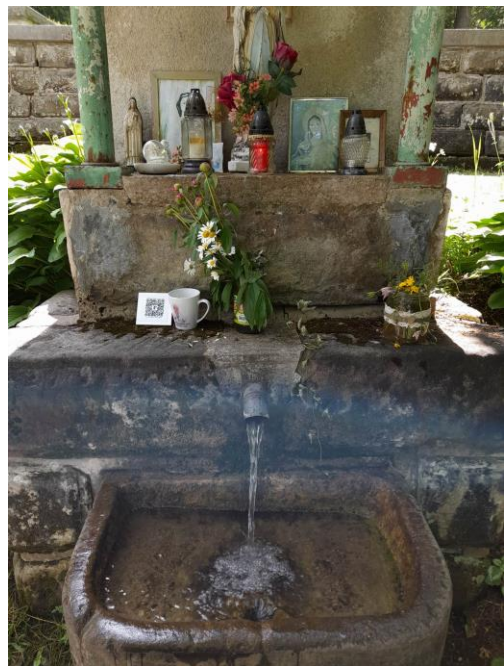
Ještě pár vět k závěru výletu s maminkou. Vodou z pramene jsme plnily těžké skleněné lahve s korkovými zátkami, abychom dovezly „léčivou vodu“ všem domů. Proti plastu si to dnes nikdo neumí představit. Před odchodem jsme šly do hostince na žlutou a oranžovou limonádu s porcelánovými zátkami, které při otevření bouchaly. Limonáda se pila

dlouhými stébly ze slámy. Mnozí si na to ještě vzpomenou. Teprve potom jsme se vydaly k vlaku.

Ráda se vrátím k našemu výletu a výletníkům, což bylo pro nás hlavní záležitostí. Venku bylo příjemné velké posezení, oddělené od cesty řadou smrčků. Vzadu byla další možnost usadit se pod střechou. Každý si vybral, co mu vyhovovalo. Celý prostor byl vysypán světlými oblázky. To nás právě s kamarádem odradilo, vozíky se na tom nedá jezdit. Byl tam úžasně čistý vzduch a ten jsme dost oželeli, když jsme se rozhodli po upraveném bezbariérovém vstupu vyjet do hostince a usadit se uvnitř. Nakonec jsme byli oba velmi spokojeni.

Jeli jsme až do velkého tanečního sálu historické budovy hostince, který musel od začátku 19. století už hodně pamatovat. Kde kdo ze známých mi vyprávěl, jaké tam prožíval neopakovatelné plesy. Konaly se tam i maturitní, později i se stužkováním. Naše ochotná aktivizační pracovnice nám odstavila od stolu židle, abychom mohli s kamarádem sedět ve vozících proti sobě. Těšili jsme se z množství světla a sluníčka, které pronikalo dovnitř přes vysoká okna. Viděli jsme ven i na větší část svých kolegyň a kolegů, sedících u stolů. Mezitím už měli vedoucí, sociální i aktivizační pracovnice sepsány požadavky účastníků zájezdu a postupně jim odnášely

objednané dobroty. Jen co jsem zahlédla, byly to hlavně bramboráčky, pivo, různé druhy limonád a kávy, k tomu štrůdly se šlehačkou. Dokonce jsem viděla ve skleničce i bílé vínečko. Měla jsem to jednoduché obsluhovat jen nás dva. Kamarád si přál dobrou kávu, bramboráčky, pivo nemusí, tak si dal později ještě štrůdl s kofolou. Měla jsem také štrůdl a džus. Na závěr jsme si požádali o nanuk na dřívku. Rozhodli jsme se ještě, že se pokusíme vystoupat ke kapličce. Je tam někde i lavička, kam sedávala ráda Božena Němcová. V dálce jsme zahlédli bílou stěnu kapličky, ale vzdálenost to byla ještě značná, tak jsme od cesty ustoupili. Prohlédli jsme si z venku budovu hostince, je vidět, že je na levé straně přistavěná. Přečetli jsme si památeční desku na návštěvu Boženy Němcové. Prozkoumali venku starou dřevěnou stavbu s věžičkami, porostlými



mechem, která se asi používá o poutích. V současné době, jak jsem náhodně četla, probíhá v Litomyšli o B. Němcové výstava. Pobývala tam za svého života v mnoha domech, jezdila hlavně za tiskařem Augustou, známým nakladatelem, ve snaze vydat

své spisy a Babičku. Spolupráce se jí nedařila podle jejich představ. Je mi známá kniha, kde je popsána její poslední návštěva v Litomyšli. Tehdy chtěla ještě psát, ale její vážný zdravotní stav jí to již nedovolil. Je to hodně smutné čtení o její mimořádné osobnosti, kdy jí nebylo pro životní těžkosti možné plně uplatnit své nadání a schopnosti. Z Litomyšle jí odvezl její manžel a krátce na to, ještě mladá zemřela.

Výlet se chýlil ke svému závěru a nám se vše líbilo natolik, že se můžeme těšit na příští rok. Všichni doprovodní pracovníci už byli připraveni pomáhat individuálně všem potřebným.

Přímou cestou jsme se co nejrychleji vraceli k Domovu, kde nás už čekala opožděná večeře. Při návratu a stoupání do kopce kolem našeho parčíku jsme si uvědomila, že i tady máme pěkný vzduch. Je to díky množství zeleně, která nás zde všude kolem obklopuje. Byl to šťastný pocit příjemného zjištění a ten posílám pro Vás všechny dál....

Marie Sikorová

obyvatelka

Domova důchodců Ústí nad Orlicí

Trénujeme paměť

Najděte v každém slově jedno skryté ženské nebo mužské jméno:

- | | |
|-------------------|-----------------|
| 1. Panna | 16. Kolega |
| 2. Myšlenka | 17. Firma |
| 3. Dilema | 18. Motor |
| 4. Puberta | 19. Editace |
| 5. Výbušnina | 20. Nedůvěra |
| 6. Palice | 21. Prodleva |
| 7. Poděbradka | 22. Krmivo |
| 8. Petrolej | 23. Madam |
| 9. Pohanka | 24. Stojan |
| 10. Kladina | 25. Mejdan |
| 11. Balanc | 26. Rebarbora |
| 12. Bejrút | 27. Faleš |
| 13. Absurdita | 28. Legislativa |
| 14. Nervozita | 29. Pampeliška |
| 15. Nemilosrdnost | 30. Skřivan |

Správné odpovědi: 1. Anna, 2. Lenka, 3. Ema, 4. Berta, 5. Nina, 6. Alice, 7. Radka, 8. Petr, 9. Hanka, 10. Ina, 11. Alan, 12. Rút, 13. Dita, 14. Zita, 15. Emil, 16. Oleg, 17. Irma, 18. Oto, 19. Edita, 20. Věra, 21. Eva, 22. Ivo, 23. Adam, 24. Jan, 25. Dan, 26. Barbora, 27. Aleš, 28. Iva, 29. Eliška, 30. Ivan.

Letní porce smíchu

Psychiatr se ptá paní:

„Vyskytuje se v rodině nějaký případ duševní úchylky?“

„Ano pane doktore. U mýho muže. Už dvacet let si myslí, že je hlava rodiny.“

„Pane primáři, co mám dělat, když pacient pořád vykřikuje, že je vlk?“ ptá se začínající psychiatr.

„Především nedovolte, aby ho navštívila babička.“

Přijde pán k psychiatrovi. „Tak co vám schází?“ ptá se doktor.

„Víte, já si pořád myslím, že jsem kuň.“

„No, to není nevléčitelné, ale léčba je dost nákladná.“

„To nebude žádný problém, já už jsem vyhrál čtyři dostihy.“

Po ulici vrávorá muž samá boule a modřina. Přistoupí k němu druhý a nabídne se: „Pojďte, odvedu vás domů.“

„Ani nápad. Právě odtamtud jdu.“

„Tak co je dnes nového?“

„Lak na dveřích, o které se právě opíráte.“

U soudu: „Obžalovaný, proč jste vzal tu peněženku?“

„Myslel jsem, že je moje.“

„Jak to, vždyť vy máte úplně jinou.“

„To je pravda, ale ty peníze mi připadaly nějak povědomé.“

Jak jsme se měli v červnu





Uspořádali jsme Námornický den, pečovali jsme o parčík, trávili hodně času venku a vyrazili jsme na výlet. Závěrem měsíce jsme se potěšili vystoupením dětí ze ZUŠ ÚnO. S Rhb sestřičkami jsme si dávali pořádně do těla a hráli jsme kuželky.

Zdroje:

Sudoku pro seniory. Humor je kořením života. Nakl. Fragment 2016.

Sociální služby, odborný časopis. Ročník: XXV, č. 6-7 2023, str. 55.

<http://www.pranostika.cz/cervenec.html>

<https://cs.wikipedia.org/wiki/%C4%8Cervenec>

<https://vitalweb.cz/1000/cervenec-mesic-prazdnin-odpocinku-sklizne-i-hodovani>

<http://www.pranostika.cz/srpen.html>

<https://cs.wikipedia.org/wiki/Srpen>

<https://vitalweb.cz/1039/srpen-jako-mesic-urody-jak-probihaly-oslav-y-do-zinek>

https://www.coopclub.cz/tipy_a_rady/20-7-mezinarodni-den-sachu/

https://cs.wikipedia.org/wiki/D%C4%9Btsk%C3%BD_t%C3%A1bor

<https://cojeto.superia.cz/nabozenstvi/ymca.php>

<https://cs.wikipedia.org/wiki/YWCA>